

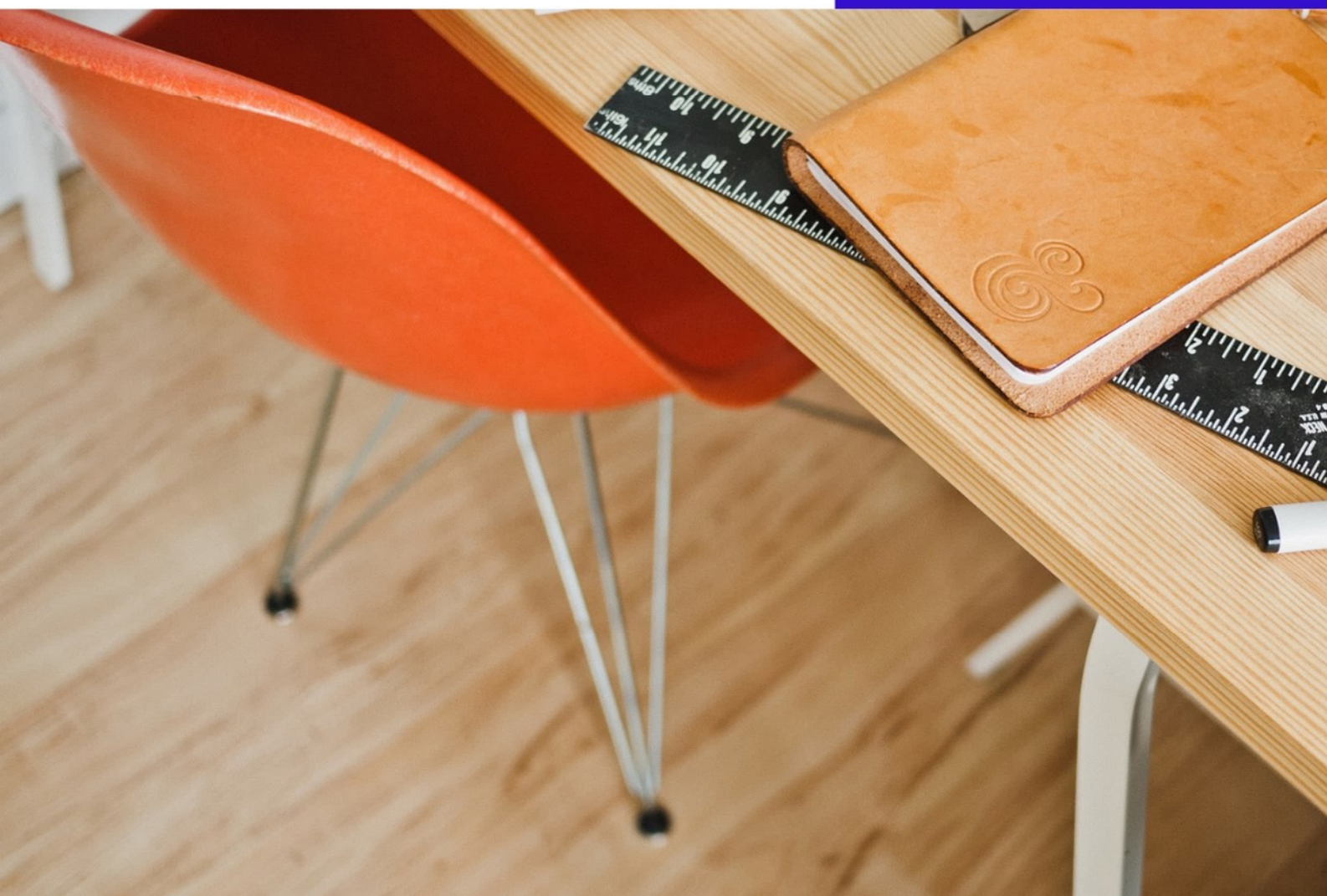
Co wiemy to mała kropelka,
czego nie wiemy to cały
ocean Isaac Newton

REDAKTORZY
ALICJA GRABOWSKA
ANNA MĘŻYK

Wydanie III /2021

GAZETKA
LOGOPEDYCZNO-
TERAPEUTYCZNA

Witamy w Nowym Roku 2021!

Wszystkim Państwu składamy najlepsze
życzenia aby ten rok przyniósł dużo radości,
sukcesów
zawodowych. Wielu kreatywnych pomysłów
w edukacji i terapii a uczniom owocnych
zajęć.

ŚWIADOMOŚĆ SENSORYCZNA JAMY USTNEJ JAKO BAZA PRAWIDŁOWEJ ARTYKULACJI

Wnętrze jamy ustnej jest źródłem odbioru różnorodnych bodźców pochodzących z receptorów dotykowych i smakowych. Spotykają się tutaj trzy istotne zmysły: dotykowy, proprioceptywny oraz smaku. Prawidłowy odbiór i przetwarzanie informacji płynących z dwóch pierwszych ma istotny wpływ na kształtowanie się komunikacji werbalnej, a zwłaszcza artykulacji.

Dotyk w chwili narodzin jest jednym z najbardziej rozwiniętych zmysłów. Bodźce dotykowe są lepiej odbierane niż wzrokowe, słuchowe czy smakowe.

Pierwsze wrażenia dziecka to uczucie dotykania i bycia dotykanym. Najwięcej receptorów odbierających te wrażenia znajduje się na powierzchni języka, warg i koniuszkach palców rąk, mających największą reprezentację korową w mózgu.

Pierwsze aktywności po narodzinach związane są z doświadczeniem dotyku w okolicy twarzy- odruch szukania, ssania, kłaniania warunkują możliwość przeżycia.

Ssąc pierś lub smoczek, kłając, gryząc, żując skórę od chleba parskając wargami dzieci doświadczają bodźców pochodzących z mięśni i stawów. Dzięki takim doświadczeniom potrafią czuć i dozować odpowiednią siłę ruchów, konieczną do wykonania konkretnej aktywności (dostosować siłę zawarcia zębów do odgryzienia kawałka kanapki).

Informacje pochodzące z ciała są niezbędne do tego, by odpowiednio zaplanować i wykonać swoje ruchy innymi słowy: aby wykonać precyzyjny i celowy ruch, trzeba być pewnym tego, jaka jest jego sekwencja, umieć zaplanować poszczególne etapy oraz mieć doskonałą świadomość swojego ciała. W innym wypadku jest to bardzo utrudnione lub niemożliwe. Najczęstsze zaburzenia dotykowe polegają na niewłaściwej lokalizacji bodźców i słabej umiejętności określania ich znaczenia również dla rozwoju artykulacji.

MOWA JAKO RUCH

Mowa werbalna, rozumiana jako akt nadawania (mówienie) jest również ruchem w tym wypadku najbardziej precyzyjnym i złożonym, wymagającym doskonałego czucia i wykonania w szybkim tempie. W odniesieniu do artykulacji jeśli bodźce dotykowe są niewłaściwie reprezentowane przez układ nerwowy, dzieci nie mają możliwości prawidłowego wyczucia przestrzeni w jamie ustnej obraz dokładnego położenia narządów artykulacyjnych. Są w stanie wykonać poszczególne ruchy wykorzystując kompensacyjną rolę innych zmysłów np. słuchu lub wzroku, jednak będą miały kłopot z wykorzystaniem tego w szybkiej mowie spontanicznej. Człowiek zaczyna się uczyć mowy naśladowując wzorce artykulacyjne. Możliwe jest to dzięki wszystkim doświadczeniom czuciowym nabytym na wcześniejszych etapach rozwojowych.

Rozwój mowy opiera się na wcześniej zdobytych informacjach do etapu głużenia dominują czuciowe, podczas gaworzenia następuje ich integracja ze słuchowymi. Dziecko aktywnie słucha i modyfikuje ciągi sylabowe, czyli zaczyna planować pierwsze " wypowiedzenia".

Wraz z rozwojem językowym dziecko zaczyna posługiwać się coraz bardziej złożonymi formami wypowiedzi, wymagającymi doskonałego planowania i wykonania sekwencji ruchów warg, języka oraz kontroli oddechu. Artykulacja jako forma realizacji wymaga celowej, szybkiej i precyzyjnej pracy narządów aparatu artykulacyjnego, opartej na dobrym jego czuciu. Jeśli mamy do czynienia z niewielkimi nawet zaburzeniami w tym zakresie, dziecko może mieć niedostateczną świadomość przestrzeni jamy ustnej, niewłaściwie oceniać położenie części aparatu artykulacyjnego względem siebie lub mieć problem z dostosowywaniem odpowiedniej siły do wymawianej głoski.

Trudności mogą dotyczyć trzech podstawowych funkcji:

1. precepcji przestrzeni jamy ustnej oraz ułożenia i ruchów części aparatu artykulacyjnego względem siebie (dzieci speleniące)
2. różnicowania dotykowego- dzieci mające trudności z głoskami opozycyjnymi pod względem stopnia zbliżenia narządów mowy, funkcjami wydechowymi (chuchanie/dmuchanie)
3. praksy oralnej- przy trudności z planowaniem wypowiedzi na poziomie wyrazów (kolejności głosek, elizje i redukcje grup spółgłoskowych, zaburzenia struktury sylabowej słów) oraz dłuższych wypowiedzi.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE

Aktywność związane z precepcją przestrzeni jamy ustnej:

- zacznij od podstawowej precepcji przestrzeni wokół ciała dziecka: sprawdź, czy rozumie kierunki góra/ dół, przód/ tył, przed/ za;
- stosuj zabawy w przestrzeni w skali makro: chłodzenie, podskoki, rzucanie piłek w różnych kierunkach;
- opisuj przestrzeń w odniesieniu do ciała dziecka (przód- brzuch, tył- plecy, góra- głowa, dół- stopy);
- wykorzystaj wskazówki wizualne (np. strzałki wskazujące kierunek, modele języka z ciastoliny) lub gesty pomocnicze;
- kojarzy ruchy ciała z innymi ruchami języka: podskok/ kucnięcie (unoszenie i opuszczanie języka), pochylenie w przód/odchylenie od tyłu (ruch języka w przód i tył);
 - dołącz do ruchu globalnego pojedyncze głoski: np. pochylenie w przód- tył, chłodzenie do przodu i cofanie się (głoski k-t), podskok w górę (głoski szumiące)- kucnięcie (głoski syczące);
- wykorzystaj ruch zabawek: auto jedzie w przód (głoska t), cofa się (głoska k);
 - zabawa w " chowanego" z żelowym misiem: dziecko ukrywa go w różnych miejscach jamy ustnej (pod językiem, w przedsionku, prawym lub lewym policzku);

Aktywności związane z różnicowaniem:

- przygotuj woreczek z kilkoma przedmiotami w środku-zadaniem dziecka jest je odgadnąć wykorzystując tylko zmysł dotyku;
- wykorzystaj stymulację dotykiem, temperaturą (trzonek metalowej łyżeczki), smakiem (miód) do wskazania miejsca artykulacji;
- różnicuj siłę, głośność (tupnij głośno/ cicho);
- wykorzystaj elektroniczną szczoteczkę do mycia zębów;
- podaj dziecku przekąski chrupiące (marchew), wymagające żucia (suszone owoce), kwaśne, zimne;
- dmuchanie na świeczkę.

Aktywności związane z planowaniem:

- zacznij od ruchu globalnego, prostych czynności ruchowych- serii podskoków, chodzenia wg rytmu;
- rozbij sekwencje na pojedyncze elementy - stopniowo przyspieszaj tempo, zacznij od bardzo wolnego;
- dodaj wskazówki wzrokowe - mogą być nawet złożone klocki, z których każdy oznacza konkretny ruch do wykonania lub sylabę do powtórzenia;
- dołącz gesty pomocnicze;
- wykorzystaj rytm i instrumenty muzyczne.

Bibliografia:

kwartalnik " Integracja Sensoryczna" nr 4/2016

autor: Magdalena Drozd

opracowanie: Małgorzata Ząbik

29 stycznia

ŚWIATOWY DZIEŃ SKŁADANKI I ŁAMIGŁÓWKI

konkurs logopedyczny

Zapraszamy do udziału w konkursie
logopedycznym z okazji Dnia
Składanek i Łamigłówek.

Należy wykonać dowolną grę logopedyczną lub
łamigłówkę.

Na prace czekamy do 15 lutego.
Format pracy i technika dowolna.

Zagadki ruchowe

Wytnijcie karty. Wybierzcie razem tyle zagadek, ile jesteście w stanie zapamiętać i wykonać (proponuję 5). Przecwiczcie je najpierw razem (rodzic/terapeuta/nauczyciel sprawdza, czy dziecko wykonuje poszczególne ruchy dokładnie). Następnie jedna osoba losuje zagadkę, przypomina sobie ćwiczenie i wykonuje je. Druga osoba zgaduje. Dobrej zabawy!

wiatr

Unieś ręce wysoko nad głowę. Poruszaj nimi z lewej strony na prawą, naśladując szum wiatru.

linie

promienie słońca

Twoja głowa to słońce, ręce to promienie. Unosź ugięte ręce do góry i na boki, prostując je w łokciach.

linie

rosnący kwiat

Twoje ręce to kwiat. Zaciśnij pięści, ugnij ręce w łokciach i złóż je na wysokości klatki piersiowej. Unosź do góry, powoli otwierając pięści, jak płatki kwiatu.

linie

rzeka

Twoje ręce to rzeka. Ustaw je przed sobą w niewielkiej odległości. Naśladuj ruchem rąk zawijasy rzeki.

Ułożenie dłoni:
stroną boczną (mały palec)
ku dółowi

linie

fale

Naśladuj na zmianę rękami ruch morskich fal.

Ułożenie dłoni:
stroną wewnętrzną ku dółowi

linie

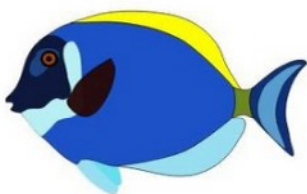

wąż

Naśladuj ręką pełzanie węża. Pamiętaj o poruszaniu nadgarstkiem.

Ułożenie dłoni:
stroną boczną (mały palec) ku dółowi

linie

ryba

Złóż dłonie (małe palce skierowane w dół). Naśladuj pływanie ryby, poruszając nadgarstkami.

linie

helikopter

Twoja dłoń to śmigło helikoptera. Unieś ją nad głowę i zataczaj jak największe koła. Zmień rękę.

linie

król

Narysuj nad swoją głową
olbrzymią koronę.

luz
linie

księżniczka

Ruchem ręki pokaż,
jaką masz piękną
suknię balową. Wykonaj
ruch ręką od pasa ku
dołowi, przed sobą
i po bokach.

luz
linie

nosorożec

Palcem wskazującym
narysuj wielki róg na
swoim czole.

luz
linie

duże nożyce

Ręce wyprostowane
przed sobą, naśladują
powolny ruch
ogromnych nożyc.

luz
linie

małe nożyczki

Ręce wyprostowane
przed sobą, naśladują
drobne, szybkie ruchy
małych nożyczek.

luz
linie

pływanie żabką

Ręce naśladują ruchy
jak podczas sptywania
"żabką".

luz
linie

orzeł

Ręce naśladują ruchy
skrzydeł lecącego orła.
Ręce wyprostowane,
wykonują pełne,
powolne ruchy góra-
dół.

luz
linie

wiatrak

Ręce naśladują ruch
ramion wiatraka. Raz
prawa ręka się kręci,
raz lewa.

luz
linie

krokodyl

Ręce naśladują ruchy
paszczy krokodyla.
Ręce wyprostowane
przed sobą, zamykają
się i otwierają szeroko.

luz
linie

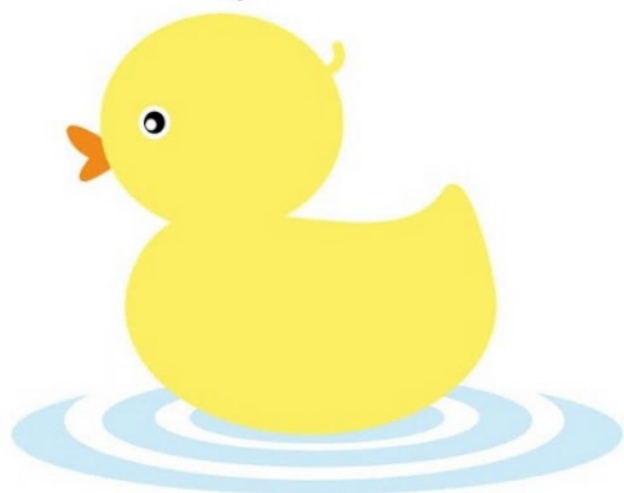

piekarz

Ręce naśladują
ugniatanie ciasta
(zaciskamy pięści) i
strzepywanie mąki z
ramion.

luz
linie

ZAKRĘĆ KUPERKIEM
JAK

KACZKA

SZCZYP JAK

KRAB

ZWIŃ SIĘ JAK

KOT

SKACZ JAK

ŻABA

KOPNIJ JAK

KOŃ

TURLAJ SIĘ JAK

JEŻ

ROZCIĄGNIJ SIĘ JAK

ROZGWIAZDA

STĄPAJ JAK

SŁOŃ

6 Marca

Europejski Dzień Logopedy

W tym dniu zostaną zorganizowane warsztaty logopedyczne pt. " Gimnastyka buzi i języka" dla uczniów oddziału przedszkolnego i klas młodszych.

Dziękujemy za uwagę!

Zapraszamy do zapoznania się z następnym numerem, który pojawi się już w kwietniu. A w nim ciekawe informacje nowe artykuły i karty pracy do wykonania w domu. Zapraszamy do obejrzenia następnego numeru.

